

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ J. Ď., 2/ E. Ď.**, obaja bytom H., proti odporcovi: **Správa katastra Bytča**, Zámok č. 104, Bytča, o odvolaní navrhovateľov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 23Sp/13/2010-117 zo dňa 23.11.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 23Sp/13/2010-117 zo dňa 23.11.2010 **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zamietol žiadosť navrhovateľov o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu č. 606/2008 zo dňa 18.9.2008, ktorým odporca nevyhovet námietke navrhovateľov v zmysle § 7 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 tohto zákona.

Proti tomuto uzneseniu podali navrhovatelia včas odvolanie tvrdiac, že ich krajský súd diskriminoval a porušil ich ústavné práva, keď im odmietol prideliť bezplatného právneho zástupcu, hoci mali na to právo nielen pre ich sociálnu situáciu ale zo zákona, lebo v iných konaniach im za tých istých okolností právnik pridelený bol. K odvolaniu priložili uznesenie Ústavného súdu o ustanovení advokáta navrhovateľom pre konanie vedené pred ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 121/2010.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľov nemožno vyhovieť.

V predmetnej právnej veci sa navrhovatelia opravným prostriedkom zo dňa 20.10.2008 domáhali preskúmania rozhodnutia odporcu o nevyhovení námietke navrhovateľov na vydanie rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia vlastníctva vydržaním alebo o potvrdení, že pozemky sú vo vlastníctve štátu alebo inej osoby a tým zrušiť listinu osvedčenia č. N 375/95, NZ 84/96, pretože na osvedčenú nehnuteľnosť p. č. CKN 415/3 sa uskutočnil ďalší prevod vlastníctva na inú osobu a zrušenie vkladovej listiny nie je v kompetencii správneho orgánu.

Navrhovatelia požiadali o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, ktorú krajský súd znovu zamietol z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok, potom, čo v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Sžo/180/2010 zo dňa 31.8.2010 žiadosť posúdil aj z pohľadu potreby zvýšenej ochrany navrhovateľov.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že súhrn príjmov navrhovateľov je 791,26 € mesačne, navrhovatelia vlastnia nehnuteľnosť, teda nie sú povinní platiť nájom a ich výdavky zahrňujú bežné poplatky spojené s bývaním. Závazok voči Slovenskej sporiteľni - Allianz vznikol v dôsledku neúspechu v súdnom konaní a uloženia povinnosti platiť trovy konania (konanie na prvom stupni sp. zn. 7C/371/00 a na odvolacom krajskom súde 6Co/609/2005), pričom tento záväzok predstavuje cca 33,93 € mesačne. Uvedený spor bol civilný a začal sa na návrh navrhovateľov, ktorí si museli a mali byť vedomí, že samotné podanie návrhu neznamena automaticky rozsudok v ich prospech a s prípadnými výdavkami v súvislosti s neúspechom v konaní museli počítať. Krajský súd

v súvislosti s tvrdenými záväzkami navrhovateľov poukázal na to, že v priebehu piatich mesiacov navrhovateľa uvádzali iné dlhy a iné dôvody ich vzniku.

Súd prihliadol aj na to, že hoci navrhovateľa majú v súvislosti so svojim nepriaznivým zdravotným stavom zvýšené výdavky na lieky, tieto nepredstavujú až takú položku, ktorá by spôsobovala ťaživé pomery navrhovateľov a bránila, či znemožňovala im zaplatiť súdny poplatok z konania bez toho, aby bola ohrozená ich výživa.

V intenciách uznesenia najvyššieho súdu sa krajský súd zaoberal aj posúdením zvýšenej potreby právnej ochrany navrhovateľov vzhľadom k predmetu konania a konštatoval, že na základe opravného prostriedku navrhovateľov proti rozhodnutiu odporcu bude súd skúmať, či postup odporcu bol v súlade so zákonom a ak odporca nepostupoval v súlade so zákonom a mohol návrh navrhovateľov prejednať aj napriek ďalšiemu prevodu nehnuteľnosti, bude otázka, či sú dané také údaje odporujúce skutočnostiam, z ktorých vychádzalo notárske osvedčenie vyhlásenia o vydržaní, predmetom posúdenia v novom konaní pred správnym orgánom. Na základe uvedeného súd ustálil, že predmetom konania je otázka, ktorá nevyžaduje zvýšenú právnu ochranu, pretože predmetom je posúdenie výlučne správnosti právneho výkladu ustanovenia § 12 zákona č. 180/1995 Z.z.

Na záver krajský súd poukázal na to, že hoci v správnom súdnictve platí zvýšená potreba právneho povedomia pre formuláciu dôvodov nezákonnosti správnych rozhodnutí, neznamená to, že ak účastník nie je zastúpený advokátom, dôjde k zníženiu jeho ochrany a k narušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, pretože aj v správnom súdnictve možno rozlišovať prípady náročnejšie ako iné. Na podporu svojho záveru poukázal krajský súd na skutočnosť, že v konaní o opravnom prostriedku ani zákon nevyžaduje povinné zastúpenie advokátom.

Podľa § 30 OSP účastníkovi, u ktorého sú **predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov**, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu **na jeho žiadosť** zástupcu z radov advokátov, **ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov**. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa § 138 ods. 1 OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, **ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.** Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Vyššie citované zákonné ustanovenia ustanovujú podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby súd mohol ustanoviť účastníkovi zástupcu z radov advokátov.

Jednou z podmienok pre ustanovenie právneho zástupcu je preukázanie pomerov účastníka, ktoré takúto žiadosť odôvodňujú. Ak je účastníkom fyzická osoba, preukazujú sa majetkové, sociálne i rodinné pomery, ktoré musia byť trvalého charakteru, pre ktoré nemožno spravodlivo žiadať zaplatenie súdneho poplatku.

Odvolačný súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, ktorý sa podrobne zaoberal majetkovými a sociálnymi pomermi navrhovateľov, že tieto nespĺňajú predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Navrhovatelia preukázali, že ich celkový mesačný príjem činí 791,26 €, čo je podstatne viac ako zákonné životné minimum, ktoré bolo v zmysle Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 300/2010 Z.z. od 1.7.2010 podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovené na sumu 185,38 € mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu a 129,31 € mesačne na ďalšiu spoločne posudzovanú osobu, teda v prípade navrhovateľov činí životné minimum suma 314,69 € (k 1.1.2009 to boli sumy 178,91 € a 124,81 € a od 1.7.2009 185,19 € a 129,18 €). Navrhovatelia síce majú záväzky voči rôznym subjektom, k týmto sa však zaviazali zmluvne, na základe vlastnej slobodnej vôle (napr. za účelom splácania trov konania v dôsledku neúspechu v civilnom konaní začatom na ich návrh) a nemožno preto spravodlivo konštatovať, že navrhovatelia by spĺňali podmienku oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

Podľa názoru odvolacieho súdu už samotné nesplnenie tejto podmienky má za následok nemožnosť ustanoviť navrhovateľom bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov, pretože zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 30 a § 138 OSP musia byť splnené všetky súčasne, čo znamená, že aj pri nesplnení čo len jedinej z nich, súd nemôže žiadosti účastníka vyhovieť.

Krajský súd sa v intenciách uznesenia odvolacieho súdu zaoberal aj skúmaním potreby zvýšenej právnej ochrany navrhovateľov, ktorú však vzhľadom na predmet a charakter konania nezistil a tento svoj záver, s ktorým sa stotožňuje aj odvolací súd, náležitým spôsobom odôvodnil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľom ich náhradu nepriznal, pretože v odvolacom konaní neboli úspešní a ani im žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. apríla 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová